

Skattereduktion för utgifter för byggnadsarbete på bostadshus (prop. 2003/04:163)

Sammanfattning

Utskottet tillstyrker i betänkandet i allt väsentligt regeringens förslag i proposition 2003/04:163 att införa en skattereduktion för byggnadsarbete på bostadshus (s.k. ROT-avdrag) under en ny period. Skattereduktionen skall uppgå till 30 % av utgifterna för byggnadsarbetet, dock att endast arbetskostnaderna och ej materialkostnaderna får inräknas. För småhus skall skattereduktionen få uppgå till högst 10 500 kr och för en privatbostadsrätt till högst 5 000 kr. För hyreshus skall reduktionen kunna uppgå till det högsta av 20 000 kr eller tre gånger fastighetsskatten för bostadsdelen för kalenderåret 2004.

Reglerna träder formellt i kraft den 1 november 2004 men skall i enlighet med vad regeringen aviserat i den senaste vårbudgeten tillämpas retroaktivt så att de omfattar byggnadsarbeten som utförts under tiden den 15 april 2004–den 30 juni 2005.

I vårpropositionen redovisade regeringen också sin bedömning av de of-fentligfinansiella konsekvenserna av förslaget. Den föreliggande propositionen innehåller en mer preciserad beräkning enligt vilken det samlade direkta skattebortfallet kommer att uppgå till 2,4 miljarder kronor, varav 1,4 miljarder kronor kommer att belasta år 2004, medan resterande 1,0 miljarder faller på år 2005. Det direkta skattebortfallet kan dock enligt regeringens uppfattning komma att motverkas av indirekta (dynamiska) effekter.

Till betänkandet har lämnats två reservationer, dels en av fp med yrkande om avslag på propositionen, dels en av m, fp, kd och c med yrkande om ett tillkännagivande om en mer omfattande skattelättnad, inkluderande även s.k. hushållsnära tjänster. Samma partier har även lämnat ett särskilt yttrande.

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut.....	3
Redogörelse för ärendet.....	5
Ärendet och dess beredning.....	5
Propositionens huvudsakliga innehåll.....	6
Utskottets överväganden.....	7
Skattereduktion för utgifter för byggnadsarbete på bostadshus.....	7
Tidigare ROT-avdrag.....	7
Skattereduktion för hushållsnära tjänster m.m.	11
Reservationer.....	13
1. Skattereduktion för utgifter för byggnadsarbete på bostadshus, punkt 1 (fp).....	13
2. Skattereduktion för hushållsnära tjänster m.m., punkt 2 (m, fp, kd, c)...	14
Särskilt yttrande.....	16
Skattereduktion för utgifter för byggnadsarbete på bostadshus, punkt 1 (m, fp, kd, c)	16
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag.....	18
Propositionen.....	18
Följdmotioner.....	18
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag.....	20
<i>Bilaga 3</i>	
Utskottets lagförslag.....	25
<i>Bilaga 4</i>	
Lagrådsyttrande som begärts av utskottet.....	31

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Skattereduktion för utgifter för byggnadsarbete på bostadshus

Riksdagen antar

1. det i proposition 2003/04:163 framlagda förslaget till lag om skattereduktion för utgifter för byggnadsarbete på bostadshus med de ändringarna att

- dels 1 och 2 §§ i förslaget i propositionen erhåller den av utskottet i bilaga 3 till detta betänkande föreslagna lydelsen,

- dels 4 § i förslaget i propositionen delas upp i två paragrafer, betecknade 4 och 5 §§, med den av utskottet i den nämnda bilagan föreslagna lydelsen,

- dels 5–11 §§ i förslaget i propositionen numreras om till 6–12 §§,

- dels de nya 6, 7 och 11 §§ erhåller den av utskottet i den nämnda bilagan föreslagna lydelsen,

- dels 12 och 13 §§ i förslaget i propositionen slås samman till en paragraf, betecknad 14 §, med den av utskottet i den nämnda bilagan föreslagna lydelsen,

- dels 14 och 15 §§ i förslaget i propositionen numreras om till 15 och 16 §§,

- dels en ny paragraf, betecknad 13 §, infogas i den föreslagna lagen med den av utskottet i den nämnda bilagan föreslagna lydelsen,

- dels rubriken före 5 § i förslaget i propositionen med lydelsen ”Ansökan och beslut” flyttas till platsen omedelbart före 6 § i utskottets förslag,

- dels rubriken före 12 § i förslaget i propositionen med lydelsen ”Övriga bestämmelser” flyttas till platsen omedelbart före 14 § i utskottets förslag,

- dels en ny rubrik infogas omedelbart före 13 § i utskottets förslag med den av utskottet i den nämnda bilagan föreslagna lydelsen,

2. det i proposition 2003/04:163 framlagda förslaget till lag om ändring i skattebetalningslagen (1997:483),

3. det i bilaga 3 till detta betänkande framlagda förslaget till lag om ändring i lagen (2003:1204) om skattereduktion för vissa miljöförbättrande installationer i småhus.

Därmed bifaller riksdagen delvis proposition 2003/04:163 och avslår motion 2003/04:Sk45 yrkande 1.

Reservation 1 (fp)

2. Skattereduktion för hushållsnära tjänster m.m.

Riksdagen avslår motionerna 2003/04:Sk42 yrkandena 1 och 2, 2003/04:Sk43 yrkandena 1 och 2, 2003/04:Sk44, 2003/04:Sk45 yrkande 2 och 2003/04:Sk46.

Reservation 2 (m, fp, kd, c)

Stockholm den 23 september 2004

På skatteutskottets vägnar

Arne Kjörnsberg

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Arne Kjörnsberg (s), Anna Grönlund Krantz (fp), Lennart Hedquist (m), Per Erik Granström (s), Ulla Wester (s), Per Landgren (kd), Marie Engström (v), Ulf Sjösten (m), Lennart Axelsson (s), Jörgen Johansson (c), Mats Berglind (s), Stefan Hagfeldt (m), Catharina Bråkenhielm (s), Barbro Feltzing (mp), Fredrik Olovsson (s), Anne-Marie Ekström (fp) och Börje Vestlund (s).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I 2004 års ekonomiska vårproposition (prop. 2003/04:100) aviserades att reglerna om skattereduktion för utgifter för byggnadsarbeten på bostadshus – det s.k. ROT-avdraget – skulle återinföras. I vårpropositionen angavs vidare att de kommande reglerna skulle bli tidsbegränsade och avse byggnadsarbeten som utförts från och med den dag vårpropositionen överlämnades till riksdagen, vilket skedde den 15 april 2004.

Frågan om skattereduktion har beretts inom Regeringskansliet och ett lagförslag har utarbetats inom Finansdepartementet. Den föreslagna lagen bär rubriken Lag om skattereduktion för utgifter för byggnadsarbete på bostadshus. Detta lagförslag, som jämte ett förslag till följdlagstiftning återfinns i den aktuella propositionen, överensstämmer i allt väsentligt med den tidigare gällande lagen (1996:725) om skattereduktion för utgifter för byggnadsarbete på bostadshus (prop. 1995/96:229, bet. 1995/96:SkU32, rskr. 1995/96:306). Denna tidigare lag överensstämde i sin tur i allt väsentligt med den ännu tidigare gällande lagen (1993:672) om skattereduktion för utgifter för byggnadsarbete på bostadshus (prop. 1992/93:150, bet. 1992/93:SkU36, rskr. 1992/93:422). Erfarenheter från tillämpningen av både 1993 och 1996 års lagar har beaktats under utarbetandet av det nu aktuella lagförslaget. Synpunkter på förslaget har under hand inhämtats från Skatteverket.

Utskottet beslutade den 1 juni 2004 att inhämta Lagrådets yttrande över lagförslagen i propositionen. I ett yttrande den 15 juni 2004 har Lagrådet gjort vissa påpekanden angående den föreslagna lagen om skattereduktion för utgifter för byggnadsarbete på bostadshus, medan det andra lagförslaget lämnats utan erinran. Med anledning härav föreslår utskottet att regeringens lagförslag modifieras och kompletteras i enlighet med Lagrådets rekommendationer.

Fem motioner har väckts med anledning av propositionen.

Utskottet gjorde en preliminär behandling av propositionen och motionerna den 18 juni 2004, alltså strax före riksdagens sommaruppehåll. Utskottet beslutade då preliminärt att i allt väsentligt tillstyrka propositionen och att avstyrka motionerna, dock att utskottet skulle komma att föreslå vissa kompletteringar med hänsyn till Lagrådets synpunkter på propositionens förslag. För att redan på detta stadium informera allmänheten om utskottets ställningstagande och att ett riksdagsbeslut i ärendet var att vänta under hösten 2004 utgavs samma dag ett pressmeddelande med en kort redovisning av utskottets beslut. I pressmeddelandet angavs bl.a. att reduktionen skulle omfatta arbeten som utfördes under perioden den 15 april 2004–den 30 juni 2005.

Till detta betänkande har fogats följande bilagor:

- Bilaga 1: Förteckning över behandlade förslag
- Bilaga 2: Regeringens lagförslag
- Bilaga 3: Utskottets förslag till ändringar i regeringens lagförslag
- Bilaga 4: Lagrådets yttrande

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås en skattereduktion för utgifter avseende byggnadsarbeten på bostadshus. Skattereduktionen skall på vissa villkor kunna ges till fastighetsägare och innehavare av privatbostadsrätter.

Skattereduktionen uppgår till 30 % av ett underlag som består av utgifter för byggnadsarbete. Med byggnadsarbete avses reparationer och underhåll samt om- och tillbyggnad av bostadshus. För småhus kan skattereduktionen uppgå till högst 10 500 kr och för en privatbostadsrätt till högst 5 000 kr. För hyreshus kan skattereduktion uppgå till det högsta av 20 000 kr eller tre gånger fastighetsskatten för bostadsdelen för kalenderåret 2004.

Reglerna föreslås träda i kraft den 1 november 2004 och tillämpas retroaktivt på byggnadsarbeten som utförs under tiden den 15 april 2004–den 30 juni 2005.

I vårpropositionen redovisade regeringen sin bedömning av de offentligfinansierade konsekvenserna av förslaget. Enligt en mera preciserad beräkning i den föreliggande propositionen kommer det samlade direkta skattebortfallet att uppgå till 2,4 miljarder kronor, varav 1,4 miljarder kronor kommer att belasta år 2004, medan resterande 1,0 miljarder faller på år 2005. Det direkta skattebortfallet kommer dock enligt regeringens uppfattning att motverkas av indirekta (dynamiska) effekter som dock är svåra att kvantifiera.

Utskottets överväganden

Skattereduktion för utgifter för byggnadsarbete på bostadshus

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar med vissa ändringar regeringens förslag till lag om skattereduktion för utgifter för byggnadsarbete på bostadshus, liksom föreslagen följdlagstiftning. Av konsekvensskäl görs dessutom en detaljändring i lagen (2003:1204) om skattereduktion för vissa miljöförbättrande installationer i småhus. Därmed bifaller riksdagen proposition 2003/04:163 delvis och avslår motion 2003/04:SkU45 yrkande 1.

Jämför reservation 1 (fp) och särskilt yttrande (m, fp, kd, c).

Tidigare ROT-avdrag

År 1993 infördes ett ROT-avdrag som utgjorde en del av ett ROT-program som syftade till att få ned arbetslösheten inom byggsektorn. Skattereduktionen utgjorde 30 % av arbetskostnaden för småhus och hyreslägenheter och gällde under perioden den 15 februari 1993 till den 31 december 1994 och skulle betraktas som en tillfällig åtgärd (prop. 1992/93:150, bil. 6.1, bet. 1992/93:SkU36).

Sedan detta ROT-avdrag upphört att gälla infördes ett nytt ROT-avdrag i något modifierad form – det nya kom att omfatta även bostadsrätter – den 15 april 1996 (prop. 1995/96:229, bet. 1995/96:SkU32). Det förlängdes sedan stegvis men togs slutligen bort den 31 mars 1999 (prop. 1997/98:1, yttr. 1997/98:SkU1y, bet. 1997/98:FiU1 samt prop. 1997/98:119, bet. 1997/98:BoU10).

Enligt en granskning av Riksdagens revisorer kom det sammanlagda skatteavdraget att uppgå till ca 11 miljarder kronor. Med anledning av revisorernas granskning gjorde riksdagen, på förslag av skatteutskottet, ett uttalande om att eventuellt nya åtgärder liknande ROT-avdraget måste analyseras noggrant innan de infördes, följas upp medan de var i kraft samt utvärderas inom rimlig tid, liksom att de erfarenheter som kommit fram av ROT-avdragets tillämpning under 1990-talet borde vägas in. I uttalandet framhölls vidare att man i ett sådant analys- och utvärderingsarbete också borde ta hänsyn till relevanta genus- och jämställdhetsperspektiv (förs. 2001/02:RR8, bet. 2001/02:SkU28).

En annan typ av ROT-avdrag infördes genom riksdagsbeslut hösten 2003. Nu handlade det om en skattereduktion för vissa miljöförbättrande installationer under perioden den 1 januari 2004–den 31 december 2006. Ägare till småhus, som används som permanentbostad, kan enligt denna ordning få skattereduktion för utgifter för installation av biobränsleeldade uppvärm-

ningssystem i ett nyproducerat småhus och för installation av energieffektiva fönster i ett befintligt småhus. Skattereduktion kan medges med högst 10 000 kr för installation av energieffektiva fönster och med högst 15 000 kr för installation av biobränsleeldade uppvärmningssystem under den aktuella tiden (prop. 2003/04:19, bet. 2003/04:SkU11).

Propositionen

Mot bakgrund av den svaga utvecklingen på arbetsmarknaden och behovet av sysselsättningsstimulerande åtgärder föreslår regeringen i propositionen en ny period med skattereduktion för reparationer och underhåll samt om- och tillbyggnadsarbete på bostadshus. Reglerna är i allt väsentligt utformade med 1996 års lagstiftning som förebild. Skattereduktionen skall enligt förslaget uppgå till 30 % av utgifterna för byggnadsarbetet, vari endast arbetskostnaderna och ej materialkostnaderna får inräknas. För småhus föreslås skattereduktionen få uppgå till högst 10 500 kr och för hyreshus till det högsta av beloppen 20 000 kr och tre gånger fastighetsskatten för bostadsdelen för kalenderåret 2004. För en privatbostadsrätt föreslås reduktionen uppgå till högst 5 000 kr. Begränsningen till 5 000 kr per lägenhet beror på att även privatbostadsföretaget i egenskap av fastighetsägare har möjlighet att få skattereduktion. I fråga om småhus upplåtna med bostadsrätt föreslås att innehavaren av privatbostadsrätten skall ges skattereduktion enligt de regler som gäller för småhus som innehas med äganderätt, dvs. med högst 10 500 kr. Bostadsföretaget (fastighetsägaren) har i sådant fall inte rätt till någon skattereduktion. Om två eller flera småhus på en och samma taxeringsenhet upplåts med hyresrätt får enligt förslaget reglerna om hyreshus tillämpas om skattereduktionen därigenom blir högre. Arbetskostnaden måste vara minst 2 000 kr för att någon reduktion skall kunna komma i fråga. Den som utför arbetet måste ha F-skattsedel.

Reglerna föreslås formellt träda i kraft den 1 november 2004 men skall tillämpas retroaktivt och omfatta byggnadsarbeten som utförts under tiden den 15 april 2004–den 30 juni 2005 och som är betalda vid tidpunkten för ansökan. Omfattningen överensstämmer således med vad regeringen aviserat i vårbudgeten.

I vårpropositionen redovisade regeringen också sin bedömning av de offentliga finansiella konsekvenserna av förslaget. Enligt mer preciserade beräkningar i den föreliggande propositionen kommer det samlade direkta skattebortfallet att uppgå till 2,4 miljarder kronor, varav 1,4 miljarder kronor kommer att belasta år 2004, medan resterande 1,0 miljarder faller på år 2005. Det direkta skattebortfallet kommer dock enligt regeringens uppfattning att motverkas av indirekta (dynamiska) effekter som dock är svåra att kvantifiera.

Enligt propositionen kommer regeringen att ge Boverket i uppdrag att tillsammans med Skatteverket analysera, följa upp och utvärdera de nu föreslagna åtgärderna ur arbetsmarknadssynpunkt. Uppdraget skall även omfatta en analys, uppföljning och utvärdering ur ett genus- och jämställdhetsperspektiv.

Motionen

I motion Sk45 (yrkande 1) av Anna Grönlund Krantz m.fl. (fp) yrkas avslag på propositionen. Motionärerna anser dels att effektiviteten av denna temporära stödåtgärd är oklar, dels att regeringen inte har beaktat viktiga jämställdhetsaspekter trots tidigare påpekanden. Motionärerna förespråkar i stället en permanent skattelättnad för hushållstjänster inklusive husreparationer. Det sistnämnda yrkandet behandlar utskottet först i ett följande avsnitt.

Lagrådets yttrande

Lagrådet riktar viss kritik mot delar i den föreslagna lagstiftningen. Kritiken gäller främst avsaknaden av remissbehandling, avsaknaden av bestämmelser som ser till att en reduktion inte kommer i konflikt med EG-rättens statsstödsregler (ett statligt stöd till ett enskilt företag får inte överskrida 100 000 euro under en treårsperiod), samt den rättsliga samordningen när flera reduktioner eller andra stödformer är aktuella för samma arbete. Lagrådet efterlyser också kompletterande bestämmelser om omprövning och överklagande och ett förnyat övervägande angående frågan om reglerna om skattetillägg skall vara tillämpliga.

Utskottets ställningstagande

Utskottet håller med regeringen om att det av arbetsmarknadspolitiska och sysselsättningsmässiga skäl är motiverat att under en begränsad period införa en skattereduktion för byggnadsarbete på bostadshus för att stimulera en efterfrågan på sådana tjänster. Avdraget bör i allt väsentligt ges en sådan utformning som regeringen föreslagit och som bygger på utformningen av de ROT-avdrag som gällde under 1990-talet. Som regeringen föreslagit bör skattereduktionen vara 30 % av arbetskostnaden och det maximala beloppet vara 10 500 kr för småhus och 5 000 kr för bostadsrättslägenheter. För hyreshus bör, som regeringen också föreslagit, skattereduktionen kunna uppgå till det högsta av beloppen 20 000 kr och tre gånger den fastighetsskatt som beräknas för år 2004 avseende bostadsdelen. Utskottet ställer sig också bakom de särskilda regler som föreslås för småhus upplåtna med bostadsrätt eller hyresrätt. Vidare bör arbetskostnaden vara minst 2 000 kr och den som utför arbetet inneha F-skattsedel. Skattereduktionen bör omfatta byggnadsarbeten som utförts under tiden den 15 april 2004–den 30 juni 2005 och som är betalda vid tidpunkten för ansökan.

I fråga om detaljutformningen av lagförslagen noterar utskottet att Lagrådet på en del punkter har framfört invändningar mot regeringens lagförslag. Utskottet anser också att den föreslagna lagstiftningen bör ändras i vissa hänseenden, i allt väsentligt i enlighet med Lagrådets rekommendationer.

Till att börja med bör i 4 § en erinran införas om den beloppsgräns – 100 000 euro under en treårsperiod – som enligt gällande EG-förordning gäller för att ett statligt stöd till ett enskilt företag skall anses vara av mindre betydelse, samtidigt som paragrafen delas upp i två paragrafer.

I 6 § i förslaget i propositionen behandlas vad en ansökan om skattereduktion skall innehålla. Paragrafen, som av skatteutskottet föreslås bli 7 §, bör kompletteras med en skyldighet för sökanden att i förekommande fall ange sitt samordningsnummer, dvs. det särskilda nummer som enligt 18 a § folkbokföringslagen (1991:481) kan tilldelas en person som inte är eller har varit folkbokförd. Samordningsnummer bör också i förekommande fall anges för den som utfört byggnadsarbetet. Vidare bör det läggas till en skyldighet att, om en ansökan om annat stöd har gjorts, lämna upplysning härom. Vidare bör föreskriften om underlag för kontroll enligt 19 § förordningen om statligt stöd till näringslivet omformuleras så att den anknyter till EG-förordningen.

Lagrådet har ansett att lagen skulle vinna i tydlighet om den kompletteras med särskilda bestämmelser om omprövning och överklagande. Utskottet föreslår också att sådana bestämmelser tas in i en ny paragraf som får bli 13 §. Genom hänvisningar till 15, 21 och 22 kap. skattebetalningslagen (1997:483) tydliggörs att bl.a. bestämmelserna om skattetillegg och efterbeskattning kan komma att tillämpas. I detta sammanhang föreslår utskottet också en ändring av konsekvenskaraktär av motsvarande bestämmelser i 16 § lagen (2003:1204) om skattereduktion för vissa miljöförbättrande installationer i småhus så att de bägge lagarna blir likformiga med avseende på tillämpningen av bl.a. skattetilleggsbestämmelserna.

I övrigt föreslår utskottet vissa följdändringar, redaktionella ändringar och andra ändringar av liknande slag i den föreslagna lagen.

Utskottet vill vidare betona att regeringen i propositionen har aviserat att den avser att ge Boverket i uppdrag att tillsammans med Skatteverket analysera, följa upp och utvärdera de nu föreslagna åtgärderna ur arbetsmarknadssynpunkt samt ur ett genus- och jämställdhetsperspektiv. Det är enligt utskottets mening värdefullt att regeringen tar initiativ till dessa åtgärder, och utskottet förutsätter att regeringen sätter i gång med dem så snart som möjligt.

Med det anförda tillstyrker utskottet propositionen med de modifieringar och kompletteringar som nämnts och avstyrker avslagsyrkandet i motion Sk45 (yrkande 1). De modifieringar av och kompletteringar till lagtexten i propositionsförslaget som utskottet föreslår lägger utskottet fram i bilaga 3 till detta betänkande.

Skattereduktion för hushållsnära tjänster m.m.

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår samtliga motioner och motionsyrkanden om ett uttalande om att införa en skattelättnad för hushållsnära tjänster och – i några fall – en utvidgad och annorlunda utformad skattelättnad för byggnadsarbeten och reparationer på bostadshus.

Jämför reservation 2 (m, fp, kd, c).

Motionerna

I en rad följdmotioner yrkas att en skattelättnad i form av ett avdrag eller en reduktion skall införas även för s.k. hushållsnära tjänster som t.ex. tvätt, städning och fönsterputsning. Genomgående åberopas jämställdhets-skäl till stöd för yrkandet, och det bakomliggande resonemanget går ut på att regeringens förslag mest gynnar arbete som utförs av män. Vidare framhåller några motionärer att det i Finland år 2001 infördes ett s.k. hushållsavdrag för hushållstjänster i hemmen. Detta avdrag, som innebär att det går att dra av 60 % av kostnaden direkt från skatten, har enligt dessa motionärer slagit väl ut i Finland. Det stöds av alla aktörer och parter på marknaden och borde kunna tjäna som modell för en liknande ordning i Sverige, menar de.

I linje härmed efterlyses i motion Sk42 (yrkandena 1 och 2) av Magdalena Andersson och Inger René (båda m) en skattereduktion på 50 % av arbetskostnaden upp till 50 000 kr för hushållsnära tjänster. I motion Sk45 (yrkande 2) av Anna Grönlund m.fl. (fp) begärs en permanent skattereduktion på halva totala arbetskostnaden som ges direkt till företaget för dels hushållsnära tjänster fr.o.m. den 1 januari 2005, dels byggnadsarbeten och reparationer m.m. fr.o.m. den 15 april 2004. I motion Sk44 av Per Landgren m.fl. (kd) föreslås en utvidgning av skattereduktionen som enligt motionärerna bör omfatta alla tjänster som hushållen köper och uppgå till halva beloppet för tjänster upp till 50 000 kr och ges direkt till företaget. I motion Sk43 (yrkandena 1 och 2) av Annelie Enochson (kd) krävs ett positivt uttalande om det finska systemet och en utvärdering ur ett jämställdhetsperspektiv av det nu föreslagna svenska systemet. Även i motion Sk46 av Roger Tiefensee m.fl. (c) föreslås ett uttalande om de positiva effekterna av ett införande av avdrag för hushållstjänster, som enligt motionärerna underlättar specialisering, skapar mera välbästand och är bra från jämställdhetssynpunkt.

Utskottets ställningstagande

Utskottet vill till att börja med erinra om att det föreliggande förslaget om ett ROT-avdrag ingår som en del bland en lång rad förslag som lades fram i vårpropositionen för att driva på utvecklingen mot hållbar tillväxt, full sysselsättning och trygg välfärd. Utöver ROT-avdraget presenterades i vårpropositionen bl.a. förslag om fler utbildningsplatser inom arbetsmarknadspolitiken, friår i hela landet år 2005, försök med arbetstidsförkortning, ökade

resurser till kommuner och landsting, höjt bistånd, en särskild satsning på barnfamiljerna år 2006 som främst skall gå till barnfamiljer som lever under knappa ekonomiska villkor, höjda anslag för biologisk mångfald och klimatinvesteringar, skattestimulanser för miljöinvesteringar i offentliga lokaler samt nya resurser för anställda inom förskolan. Vårpropositionen godkändes av riksdagen strax före sommaruppehållet 2004, och utskottet menar att förslagen är positiva för alla befolkningsgrupper och att det sammantaget inte finns någon som helst anledning att från ett genusperspektiv kritisera detta åtgärds paket för bristande jämställdhet.

Att utöver detta omfattande åtgärds paket införa en särskild skattelättnad för vissa hushållstjänster finner utskottet – nu liksom tidigare – inte motiverat vare sig av jämställdhetsskäl eller av några andra skäl. Några särskilda konjunkturpolitiska skäl för en stimulans av hushållssektorn finns enligt utskottets mening inte. Inte heller är den påstådda effekten av en överströmning av svart arbetskraft till vit något att ta fasta på, bl.a. eftersom metoden skulle vara mycket dyrbar för statskassan. I stället för att försöka minska svartarbetet inom denna sektor med en sådan skattestimulans anser utskottet att kampen mot skattefusk och ekonomisk brottslighet bör föras på andra sätt.

Mot bakgrund av det anförda avstyrker utskottet samtliga nu behandlade motioner och motionsyrkanden om införande av en skattelättnad för hushållstjänster.

I några motioner (fp, kd) yrkas också en utvidgning av det föreliggande förslaget om skattereduktion för utgifter för byggnadsarbete på bostadsbyggnader och införande av en ordning som innebär att beloppet skall betalas ut direkt till det företag som utfört byggnadstjänsten. Utskottet har i det föregående redovisat sina skäl att i allt väsentligt godta regeringens förslag och dessutom ställt sig bakom regeringens avsikt att utvärdera effekterna av reduktionen. Att samtidigt begära förslag om en utvidgad och annorlunda utformad reduktionsordning kan enligt utskottets mening inte komma på fråga. Utskottet avstyrker således motionerna Sk45 yrkande 2 och Sk44 även i denna del.

Reservationer

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservationer. I rubriken anges vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

1. Skattereduktion för utgifter för byggnadsarbete på bostadshus, punkt 1 (fp)

av Anna Grönlund Krantz (fp) och Anne-Marie Ekström (fp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen bifaller motion 2003/04:Sk45 yrkande 1 och avslår propositionen 2003/04:163.

Ställningstagande

Förslaget i den föreliggande propositionen utgör en kortsiktig stimulansåtgärd med oklar effekt på arbetsmarknaden för byggtjänster. Syftet är bl.a. att folk som överväger att beställa byggtjänster skall förmås att tidigarelägga dessa beställningar. Mot bakgrund av tidigare erfarenheter framstår det för oss som ytterst osäkert om det angivna syftet kan uppnås med en skattejustering av denna karaktär, som är avsedd att gälla endast under en mycket begränsad tid. Förslaget riskerar att främst innebära en omfördelning av verksamheten inom byggsektorn till den del som får stöd. Åtgärden är med andra ord enligt vår mening av oklar effektivitet.

Ett annat skäl att inte biträda propositionen är att förslaget allvarligt brister i jämställdhetskänslighet, trots att riksdagen för inte så länge sedan riktade ett tillkännagivande till regeringen om att jämställdhetsaspekterna borde tillgodose bättre när det gällde just åtgärder av ROT-avdragskaraktär. Detta har regeringen inte beaktat. Inte heller har regeringen verkställt en sådan analys av förslaget innan det lades fram som riksdagen efterlyste i sitt tillkännagivande.

Även i övrigt uppvisar propositionen brister i beredningen, som synes ha skett i ett alltför hastigt tempo. Bland annat hade lagförslagen i propositionen inte granskats av Lagrådet då propositionen lämnades till riksdagen. Sedan en sådan granskning utförts genom skatteutskottets försorg visade det sig att Lagrådet hade ett flertal kritiska synpunkter på regeringens förslag, bl.a. avsaknaden av remissbehandling, den dåliga anpassningen till EG-fördragets statsstödsregler och de oklara bestämmelserna om omprövning och överklagande samt skattetillägg. Mot bakgrund av det anförda finner vi att riksdagen bör gå på den linje som förespråkas i motion Sk45 yrkande 1 och avslå propositionen. Regeringen bör därefter så snart som möjligt återkom-

ma med ett nytt förslag som är utformat så att det ger en permanent lättnad för hushållen och är mer neutralt från jämställdhetssynpunkt. Eftersom det kan antas att många människor redan ställt in sig på att få skattereduktion för byggnadsarbeten fr.o.m. den 15 april i år bör de nya reglerna tillämpas retroaktivt fr.o.m. den dagen försåvitt de avser just byggnadsarbeten men i övrigt gälla fr.o.m. den 1 januari 2005.

2. Skattereduktion för hushållsnära tjänster m.m., punkt 2 (m, fp, kd, c)

av Anna Grönlund Krantz (fp), Lennart Hedquist (m), Per Landgren (kd), Ulf Sjösten (m), Jörgen Johansson (c), Stefan Hagfeldt (m) och Anne-Marie Ekström (fp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad reservanterna anført i reservation 2. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2003/04:Sk44 och 2003/04:Sk45 yrkande 2 och bifaller delvis motionerna 2003/04:Sk42 yrkandena 1 och 2, 2003/04:Sk43 yrkandena 1 och 2 samt 2003/04:Sk46.

Ställningstagande

Av riksdagens tillkännagivande till regeringen om en bättre analys innan nya ROT-avdrag införs, framgår helt klart att riksdagen inte accepterar annat än ett system som uppfyller rimliga jämställdhetskrav och att de tidigare ROT-avdragen brast i detta hänseende eftersom de gynnade enbart mansdominerade branscher, t.ex. byggnadsentreprenörer samt måleri- och snickeriföretag m.m. När nu tanken väckts på ett nytt ROT-avdrag bör skattelättnaden givetvis utformas så att den dels är neutral från jämställdhetssynpunkt, dels ger mer varaktiga effekter på sysselsättningen än de tidigare ROT-avdragen.

Vi vill erinra om att Tjänstebeskattningsutredningen (särskild utredare: LO-ekonomen Dan Andersson) redan 1997 efterlyste någon form av lättnad i beskattningen eller avgiftspåföringen för småarbeten av olika slag, bl.a. städarbeten (SOU 1997:17). Vi vill också framhålla att idén att med skattelättnader bidra till att skapa nya arbetstillfällen och minska den svarta ekonomin har vunnit stort gehör inom EU. Ett stort antal av de gamla EU-länderna – dock ej Sverige – deltar för närvarande i ett försök som ger de deltagande medlemsstaterna möjlighet att t.o.m. den 31 december 2005 tillämpa en reducerad mervärdesskattesats på vissa särskilt angivna arbetsintensiva tjänster, såsom t.ex. vissa hushållsnära tjänster. För närvarande föreligger ett förslag om att även Tjeckien och Polen skall få delta i detta försök. I Finland infördes år 2001 ett s.k. hushållsavdrag som innebär att

det går att dra av 60 % av kostnaden för hushållstjänster, t.ex. städning, direkt på skatten. Stödet anses ha stimulerat företagsamheten inom denna servicesektor.

Vi föreslår därför nya regler om skattereduktion som bör utformas så att skattereduktionen ligger på halva totala arbetskostnaden. Vidare bör företaget kunna dra av kundens skattereduktion direkt vid betalning när en privatperson köper en tjänst som berättigar till skattereduktion. Något slutdatum bör inte föreskrivas utan reglerna bör gälla tills vidare. En sådan permanent åtgärd torde ge säkrare och bättre effekter än temporära och ryckiga stödinsatser av det slag regeringen förordar. När erfarenheter vunnits bör de nya reglerna utvärderas, bl.a. utifrån ett jämställdhetsperspektiv. Vi föreslår ett tillkännagivande av riksdagen till regeringen i enlighet med vad vi nu har anfört. Därmed tillstyrker vi motionerna Sk44 och Sk45 yrkande 2. Härigenom blir motionerna Sk42 yrkandena 1 och 2, Sk43 yrkandena 1 och 2 och Sk46 delvis tillgodosedda.

Särskilt yttrande

Skattereduktion för utgifter för byggnadsarbete på bostads- hus, punkt 1 (m, fp, kd, c)

Anna Grönlund Krantz (fp), Lennart Hedquist (m), Per Landgren (kd), Ulf Sjösten (m), Jörgen Johansson (c), Stefan Hagfeldt (m) och Anne-Marie Ekström (fp) anför:

Vi vill anmärka på att den aktuella propositionen lämnades så sent i våras till riksdagen – i slutet av maj – att den inte hann färdigbehandlas före sommaren. Eftersom regeringen redan i vårpropositionen aviserat de kommande reglerna med precisa angivelser i fråga om utformningen (vem som kan få skattereduktion, vilka arbeten man kan få reduktion för, vilka tidsintervall som skall gälla och med vilka belopp skattereduktionen högst kan uppgå till) har många människor redan ställt in sig på att regeringens utfästelser skall bli verklighet. Riksdagen blir i praktiken bunden av de utfästelser som regeringen har gjort och kan knappast nu mer än fem månader efter det att vårpropositionen lämnades göra några större ändringar i propositionen.

Om lagförslaget hade lämnats samtidigt som vårpropositionen hade utskottet kunnat göra en friare prövning och fått ett större manöverutrymme. Då hade utskottet kunnat föreslå förbättringar i utformningen som hade varit till fördel för de berörda, t.ex. genom att ändra reglerna för skattereduktion för småhus som är upplåtna med bostadsrätt. Regeringens förslag innebär att en bostadsrättsförening som består av två eller flera småhus inte själv kan få skattereduktion utan endast innehavaren av bostadsrätten. Vi anser att möjligheten till skattereduktion hade bort omfatta såväl bostadsrättsföreningen, i egenskap av fastighetsägare, som innehavaren av bostadsrätten i småhuset och att reglerna skulle ha utformats i enlighet med vad som i propositionen föreslås gälla för en bostadsrättsförening som äger hyreshus och innehavarna av privatbostadsrätter i en sådan förening (dvs. skattereduktion med högst 5 000 kr för bostadsrättsinnehavaren och tillämpning av hyreshusreglerna för bostadsrättsföreningen själv). Med hänsyn till att många boende i småhus upplåtna med bostadsrätt kan ha påbörjat arbeten i den egna bostaden och nu räknar med att få en skattereduktion med maximalt 10 500 kr så avstår vi från att framställa något särskilt yrkande om ändring i denna del.

Vi vill också framhålla att om lagförslagen hade lämnats tidigare till riksdagen hade de nya reglerna kunnat antas före sommaruppehållet och den osäkerhet som avsaknaden av lagstiftning gett upphov till undvikas. Debatten i medierna under sommaren har visat att det råder just osäkerhet om vad som skall komma att gälla såväl bland hugade beställare som hos branschfolk och att beställningar på byggarbeten därför inte inkommit i önskad omfattning. Det hade också varit en fördel om förslaget hade grans-

kats av Lagrådet innan det lämnades till riksdagen. Vi anser således att regeringen med en bättre planering och framförhållning hade kunnat påbörja arbetet med att ta fram det erforderliga lagförslaget betydligt tidigare än som skedde så att de nu nämnda problemen kunnat undvikas.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2003/04:163 Skattereduktion för utgifter för byggnadsarbete på bostadshus:

Riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om skattereduktion för utgifter för byggnadsarbete på bostadshus, och
2. lag om ändring i skattebetalningslagen (1997:483).

Följdmotioner

2003/04:Sk42 av Magdalena Andersson och Inger René (båda m):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om komplettering av propositionen med förslag om att skattereduktion också skall gälla för hushållsnära tjänster, s.k. RUT-avdrag.
2. Riksdagen beslutar att fr.o.m. den 1 juli 2004 införa en skattereduktion på 50 % för privatpersoners betalning av arbetskraftskostnaden upp till 50 000 kr per år och hushåll för hushållsnära tjänster.

2003/04:Sk43 av Annelie Enochson (kd):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om de positiva effekterna som uppstått av Finlands skattesänkningar för hushållstjänster.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om att analysera de föreslagna ROT-avdragen ur ett jämställdhetsperspektiv.

2003/04:Sk44 av Per Landgren m.fl. (kd):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om att införa en skattereduktion för hushållens köp av tjänster.

2003/04:Sk45 av Anna Grönlund Krantz m.fl. (fp):

1. Riksdagen avslår proposition 2003/04:163.
2. Riksdagen begär att regeringen snarast återkommer till riksdagen med ett förslag till permanent skattelättnad för hushållstjänster inklusive reparationer av bostadshus enligt de riktlinjer som anges i

motionen samt att dessa vad avser reparationer av bostadshus, inklusive privatbostadsrätter och den del av hyreshus som utgör en värderingsenhet för bostäder, skall gälla för arbete som utförs från den 15 april 2004.

2003/04:Sk46 av Roger Tiefensee m.fl. (c):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om de positiva effekterna av ett införande av avdrag för hushållstjänster.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

2.1 Förslag till lag om skattereduktion för utgifter för byggnadsarbete på bostadshus

Härigenom föreskrivs följande.

Inledande bestämmelser

1 § Skattereduktion enligt denna lag ges ägare till bostadshus eller innehavare av privatbostadsrätt som haft utgifter av det slag som avses i 2 § om inte annat framgår av 4 § fjärde stycket. Med ägare avses även den som enligt 1 kap. 5 § fastighetstaxeringslagen (1979:1152) skall likställas med ägare.

I fråga om handelsbolag tillkommer rätten till skattereduktion i stället delägarna.

Med bostadshus avses byggnad som vid fastighetstaxeringen betecknats som småhus eller hyreshus, i fråga om hyreshus dock endast till den del det utgör en värderingsenhet för bostäder.

Med privatbostadsrätt avses lägenhet eller småhus som upplåtits till medlem i förening eller delägare i aktiebolag om föreningen eller bolaget är ett sådant privatbostadsföretag som avses i 2 kap. 17 § inkomstskattelagen (1999:1229). Avgörande vid denna bedömning är de förhållanden som rådde vid ingången av det kalenderår då de åtgärder som avses i 2 § första stycket utfördes.

Underlag för skattereduktion

2 § Underlag för skattereduktion är utgifter för reparation och underhåll samt utgifter för om- och tillbyggnad av bostadshus (*byggnadsarbete*). Som byggnadsarbete räknas inte åtgärder som enbart avser service på maskiner och andra inventarier eller installationer eller rengöring.

I underlaget räknas inte in utgifter för material och utrustning och inte heller värdet av byggnadsarbete som utförts av fastighetsägaren eller innehavaren av privatbostadsrätten eller, i det fall som avses i 1 § andra stycket, delägarna i handelsbolaget. Med ägare eller innehavare jämställs i detta hänseende företag som ingår i samma koncern eller annars står under i huvudsak gemensam ledning med fastighetsägaren eller innehavaren av privatbostadsrätten.

I underlaget räknas inte heller in utgifter för åtgärder för vilka försäkringsersättning lämnats, för vilka statliga bidrag eller annat statligt stöd beviljats eller i fall där annan skattereduktion givits.

3 § Underlaget för skattereduktionen omfattar endast utgifter för byggnadsarbete som har utförts under tiden den 15 april 2004 – 30 juni 2005 och som är betalda vid tidpunkten för ansökan.

Utgifter för byggnadsarbete inräknas i underlaget endast om arbetet utförts av någon som innehar F-skattsedel vid den tidpunkt när avtalet om arbete träffades eller när ersättningen utbetalades.

En uppgift om innehav av F-skattsedel får godtas, om den lämnas i en anbudshandling, en faktura eller någon jämförlig handling som även innehåller utbetalarens och betalningsmottagarens namn och adress samt betalningsmottagarens personnummer, samordningsnummer eller organisationsnummer. Uppgiften om innehav av F-skattsedel får dock inte godtas, om den som betalar ut ersättningen känner till att uppgiften är oriktig.

Skattereduktionens storlek

4 § Skattereduktionen uppgår till 30 procent av underlaget. Skattereduktionen får dock, om inte annat framgår av fjärde stycket, sammanlagt inte överstiga

1. för småhus som utgör en taxeringsenhet 10 500 kronor,
2. för hyreshus som utgör en taxeringsenhet det högsta av beloppen 20 000 kronor eller ett belopp motsvarande tre gånger fastighetsskatten för bostadsdelen för hela kalenderåret 2004,
3. för en privatbostadsrätt 5 000 kronor.

Om sökandes underlag inte uppgår till sammanlagt minst 2 000 kronor ges inte någon skattereduktion.

I fråga om taxeringsenhet som består av två eller flera småhus som till övervägande del upplåtits med hyresrätt får reglerna tillämpas som om småhusen tillsammans utgör ett hyreshus, om skattereduktionen därigenom blir högre.

I fråga om taxeringsenhet som består av två eller flera småhus som upplåtits med bostadsrätt, skall varje innehavare av privatbostadsrätt ges skattereduktion som om han eller hon ägde det med bostadsrätt upplåtna småhuset. I sådant fall har fastighetsägaren inte rätt att erhålla skattereduktion.

Skattereduktion för en delägare i en fastighet eller i en privatbostadsrätt utgör högst så stor andel av den totala skattereduktionen för fastigheten eller privatbostadsrätten som svarar mot hans eller hennes andel i fastigheten eller privatbostadsrätten när arbetet utfördes.

Ansökan och beslut

5 § Ansökan om skattereduktion skall göras skriftligen hos Skatteverket.

6 § Ansökan skall innehålla uppgift om

1. sökandens personnummer eller organisationsnummer samt, om ansökan avser en privatbostadsrätt, föreningens eller bolagets organisationsnummer,
2. fastighetens beteckning samt, om ansökan avser en privatbostadsrätt, lägenhetens eller småhusets beteckning,

3. sökandens andel i fastigheten eller i privatbostadsrätten när arbetet utfördes,

4. det byggnadsarbete som utförts på fastigheten eller på privatbostadsrätten och när arbetet utförts,

5. underlaget för den skattereduktion som begärs,

6. organisationsnummer eller personnummer för den som utfört byggnadsarbetet, samt

7. huruvida sådan ersättning, skattereduktion, bidrag eller annat stöd som avses i 2 § tredje stycket har beviljats.

Om sökanden har förvärvat fastigheten eller privatbostadsrätten under något av åren 2004 eller 2005, skall ansökan också innehålla uppgift om förvärvet och om den som fastigheten eller privatbostadsrätten förvärvats från.

Till ansökan skall fogas kopia av faktura eller motsvarande handling utvisande vilket byggnadsarbete som utförts och utgiften för detta arbete, uppgift om utgiften för material och utrustning, samt om sökanden är innehavare av en privatbostadsrätt, intyg från föreningen eller bolaget som visar att han eller hon är medlem i föreningen eller delägare i bolaget och är innehavare av en privatbostadsrätt. Till ansökan skall även fogas underlag för kontroll av stöd enligt 19 § förordningen (1988:764) om statligt stöd till näringslivet.

Av ansökan skall framgå när betalningen skett.

7 § Ägs fastigheten eller innehas privatbostadsrätten av ett handelsbolag, skall i ansökan uppges hur skattereduktionen skall fördelas mellan delägarna.

8 § Utgår sådan ersättning eller beviljas sådan skattereduktion eller sådant bidrag eller stöd som avses i 2 § tredje stycket efter det att ansökan om skattereduktion lämnats in skall sökanden, inom en månad från den dag ersättningen, skattereduktionen, bidraget eller stödet beviljades, anmäla detta till Skatteverket.

9 § Om en fastighet eller en privatbostadsrätt har bytt ägare eller innehavare och två eller flera ägare eller innehavare på grund av detta är berättigade till skattereduktion skall den vars ansökan först kom in till Skatteverket i första hand ges skattereduktion. Kom ansökningarna in samma dag, skall skattereduktionen fördelas mellan sökandena i förhållande till storleken av de underlag för skattereduktion, beräknade med beaktande av 4 § andra stycket, som ansökningarna avser.

10 § Ansökan om skattereduktion skall ha kommit in till Skatteverket senast den 1 mars 2006.

Om en ansökan har kommit in före den 1 mars 2005 skall skattereduktionen tillgodoräknas vid debitering av skatt på grund av 2005 eller 2006 års taxering efter vad som anges i ansökan. Har ansökan kommit in senare tillgodoräknas skattereduktionen vid debitering på grund av 2006 års taxering eller, om taxering inte sker detta år, 2007 års taxering.

11 § Skatteverket skall besluta i ärenden enligt denna lag.

Har Skatteverket avgjort ett sådant ärende får en ny ansökan inte prövas förrän efter utgången av år 2005 om inte ansökan avser utgifter på minst 2 000 kronor som ingår i sökandens underlag för skattereduktion.

Övriga bestämmelser

12 § I fråga om skattereduktion enligt denna lag tillämpas vad som gäller om bestämmande och debitering av slutlig skatt enligt skattebetalningslagen (1997:483).

13 § Skattereduktion enligt denna lag skall räknas av mot kommunal och statlig inkomstskatt samt mot statlig fastighetsskatt.

Bestämmelser om att hänsyn skall tas till skattereduktion vid beslut om slutlig skatt finns i 11 kap. 9 § skattebetalningslagen (1997:483).

14 § Skattereduktionen skall inte beaktas vid beräkning av skattebeloppet enligt 4 § lagen (1997:324) om begränsning av skatt.

Skattereduktionen skall inte beaktas vid beräkning av preliminär skatt enligt skattebetalningslagen (1997:483).

15 § Vid avyttring av en fastighet eller en privatbostadsrätt skall skattereduktionen inte beaktas vid beräkning av anskaffningsutgifter och förbättringsutgifter enligt 44 kap. 14 § inkomstskattelagen (1999:1229).

Skattereduktionen skall inte heller beaktas vid beräkning av anskaffningsvärdet för en byggnad enligt 19 kap. inkomstskattelagen.

Denna lag träder i kraft den 1 november 2004.

2.2 Förslag till lag om ändring i skattebetalningslagen (1997:483)

Härigenom föreskrivs att 11 kap. 9 § skattebetalningslagen (1997:483) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

11 kap.

9 §¹

Skatteverket fattar varje år beslut om skattens storlek enligt den årliga taxeringen (*grundläggande beslut om slutlig skatt*). Slutlig skatt kan bestämmas också genom omprövningsbeslut och till följd av beslut av domstol. Med slutlig skatt avses summan av skatter och avgifter enligt 10 § minskad med skattereduktion enligt följande ordning

1. lagen (2000:1006) om skattereduktion på förvärvsinkomster vid 2002 och 2003 års taxeringar,

2. lagen (2003:821) om särskild skattereduktion vid 2005 års taxering,

3. lagen (2001:906) om skattereduktion för fastighetsskatt,

4. lagen (2000:1380) om skattereduktion för utgifter för vissa anslutningar för tele- och datakommunikation,

5. lagen (2003:1204) om skattereduktion för vissa miljöförbättrande installationer i småhus,

6. *lagen (2004:000) om skattereduktion för utgifter för byggnadsarbete på bostadshus,*

6. 65 kap. 9–12 §§ inkomstskattelagen (1999:1229), och

7. lagen (2004:126) om skattereduktion för förmögenhetsskatt.

7. 65 kap. 9–12 §§ inkomstskattelagen (1999:1229), och

8. lagen (2004:126) om skattereduktion för förmögenhetsskatt.

Denna lag träder i kraft den 1 november 2004.

¹ Senaste lydelse 2004:127.

BILAGA 3

Utskottets lagförslag

1. Förslag till lag om skattereduktion för utgifter för byggnadsarbete på bostadshus

*Regeringens förslag**Utskottets förslag*

1 §

Skattereduktion enligt denna lag ges ägare till bostadshus *eller* innehavare av privatbostadsrätt som haft utgifter av det slag som avses i 2 § om inte annat framgår av 4 § *ffjärde* stycket. Med ägare avses även den som enligt 1 kap. 5 § fastighetstaxeringslagen (1979:1152) skall likställas med ägare.

I fråga om handelsbolag tillkommer rätten till skattereduktion i stället delägarna.

Med bostadshus avses byggnad som vid fastighetstaxeringen betecknats som småhus eller hyreshus, i fråga om hyreshus dock endast till den del det utgör en värderingsenhet för bostäder.

Med privatbostadsrätt avses lägenhet eller småhus som upplåtits till medlem i förening eller delägare i aktiebolag om föreningen eller bolaget är ett sådant privatbostadsföretag som avses i 2 kap. 17 § inkomstskattelagen (1999:1229). Avgörande vid denna bedömning är de förhållanden som rådde vid ingången av det kalenderår då de åtgärder som avses i 2 § första stycket utfördes.

Skattereduktion enligt denna lag ges ägare till bostadshus *och* innehavare av privatbostadsrätt som haft utgifter av det slag som avses i 2 §, om inte annat framgår av 5 § *andra* stycket. Med ägare avses även den som enligt 1 kap. 5 § fastighetstaxeringslagen (1979:1152) skall likställas med ägare.

Med privatbostadsrätt avses lägenhet eller småhus som upplåtits till medlem i förening eller delägare i aktiebolag, om föreningen eller bolaget är ett sådant privatbostadsföretag som avses i 2 kap. 17 § inkomstskattelagen (1999:1229). Avgörande vid denna bedömning är de förhållanden som rådde vid ingången av det kalenderår då de åtgärder som avses i 2 § första stycket utfördes.

2 §

Underlag för skattereduktion är utgifter för reparation och underhåll samt utgifter för om- och tillbyggnad av bostadshus (*byggnadsarbete*). Som byggnadsarbete räknas inte åtgärder som enbart avser service på maskiner och andra inventarier eller installationer eller rengöring.

I underlaget räknas inte in utgifter för material och utrustning och inte heller värdet av byggnadsarbete som utförts av fastighetsägaren eller innehavaren av privatbostadsrätten eller, i det fall som avses i 1 § andra stycket, delägarna i handelsbolaget. Med ägare eller innehavare jämställs i detta

hänseende företag som ingår i samma koncern eller annars står under i huvudsak gemensam ledning med fastighetsägaren eller innehavaren av privatbostadsrätten.

I underlaget räknas inte heller in utgifter för åtgärder för vilka försäkringsersättning lämnats, för vilka statliga bidrag eller annat statligt stöd beviljats eller *i fall där* annan skattereduktion givits.

I underlaget räknas inte heller in utgifter för åtgärder för vilka försäkringsersättning lämnats, för vilka statliga bidrag eller annat statligt stöd beviljats eller *för vilka* annan skattereduktion givits.

4 §

Skattereduktionen uppgår till 30 procent av underlaget. Skattereduktionen får dock, om inte annat framgår av *fjärde* stycket, sammanlagt inte överstiga

1. för småhus som utgör en taxeringsenhet 10 500 kronor,
2. för hyreshus som utgör en taxeringsenhet det högsta av beloppen 20 000 kronor eller ett belopp motsvarande tre gånger fastighetsskatten för bostadsdelen för hela kalenderåret 2004,
3. för en privatbostadsrätt 5 000 kronor.

Om *sökandes* underlag inte uppgår till sammanlagt minst 2 000 kronor ges inte någon skattereduktion.

Skattereduktionen uppgår till 30 procent av underlaget. Skattereduktionen får dock, om inte annat framgår av 5 § *andra* stycket, sammanlagt inte överstiga

Om *sökandens* underlag inte uppgår till sammanlagt minst 2 000 kronor ges inte någon skattereduktion.

Skattereduktion medges inte med större belopp än vad som är förenligt med kommissionens förordning (EG) nr 69/2001 av den 12 januari 2001 om tillämpning av artiklarna 87 och 88 i EG-fördraget på stöd av mindre betydelse. Det totala stödet enligt den förordningen får inte överstiga 100 000 euro under en treårsperiod.

I fråga om taxeringsenhet som består av två eller flera småhus som till övervägande del upplåtits med hyresrätt får reglerna tillämpas som om småhusen tillsammans utgör ett hyreshus, om skattereduktionen därigenom blir högre.

I fråga om taxeringsenhet som består av två eller flera småhus som upplåtits med bostadsrätt, skall varje innehavare av privatbostadsrätt ges skattereduktion som om han eller hon ägde det med bostadsrätt upplåtna småhuset. I sådant fall har fastighetsägaren inte rätt att erhålla skattereduktion.

Skattereduktion för en delägare i en fastighet eller i en privatbostadsrätt utgör högst så stor andel av den totala skattereduktionen för fastigheten eller privatbostadsrätten som svarar mot hans eller hennes andel i fastigheten eller privatbostadsrätten när arbetet utfördes.

5 §

[4 § tredje–femte stycket]

I fråga om taxeringsenhet som består av två eller flera småhus som till övervägande del upplåtits med hyresrätt får reglerna tillämpas som om småhusen tillsammans utgör ett hyreshus, om skattereduktionen därigenom blir högre.

I fråga om taxeringsenhet som består av två eller flera småhus som upplåtits med bostadsrätt, skall varje innehavare av privatbostadsrätt ges skattereduktion som om han eller hon ägde det med bostadsrätt upplåtna småhuset. I sådant fall har fastighetsägaren inte rätt att erhålla skattereduktion.

Skattereduktion för en delägare i en fastighet eller i en privatbostadsrätt utgör högst så stor andel av den totala skattereduktionen för fastigheten eller privatbostadsrätten som svarar mot hans eller hennes andel i fastigheten eller privatbostadsrätten när arbetet utfördes.

6 §

Ansökan om skattereduktion skall göras skriftligen hos Skatteverket.

Ansökan om skattereduktion görs skriftligen hos Skatteverket.

7 §

Ansökan skall innehålla uppgift om

1. sökandens personnummer eller organisationsnummer samt, om ansökan avser en privatbostadsrätt, föreningens eller bolagets organisationsnummer,

2. fastighetens beteckning samt, om ansökan avser en privatbostadsrätt, lägenhetens eller småhusets beteckning,

1. sökandens personnummer, *samordningsnummer* eller organisationsnummer samt, om ansökan avser en privatbostadsrätt, föreningens eller bolagets organisationsnummer,

3. sökandens andel i fastigheten eller i privatbostadsrätten när arbetet utfördes,

4. det byggnadsarbete som utförts på fastigheten eller på privatbostadsrätten och när arbetet utförts,

5. underlaget för den skattereduktion som begärs,

6. organisationsnummer eller personnummer för den som utfört byggnadsarbetet, samt

6. organisationsnummer, *samordningsnummer* eller personnummer för den som utfört byggnadsarbetet, samt

7. huruvida sådan ersättning, *skattereduktion*, bidrag eller annat stöd som avses i 2 § tredje stycket *har* beviljats.

7. huruvida *sökanden ansökt om* eller beviljats sådan ersättning, bidrag eller annat stöd som avses i 2 § tredje stycket.

Om sökanden har förvärvat fastigheten eller privatbostadsrätten under något av åren 2004 eller 2005, skall ansökan också innehålla uppgift om förvärvet och om den som fastigheten eller privatbostadsrätten förvärvats från.

Till ansökan skall fogas kopia av faktura eller motsvarande handling utvisande vilket byggnadsarbete som utförts och utgiften för detta arbete, uppgift om utgiften för material och utrustning, samt om sökanden är innehavare av en privatbostadsrätt, intyg från föreningen eller bolaget som visar att han eller hon är medlem i föreningen eller delägare i bolaget och är innehavare av en privatbostadsrätt. Till ansökan skall även fogas *underlag för kontroll av stöd enligt 19 § förordningen (1988:764) om statligt stöd till näringslivet*.

Till ansökan skall fogas kopia av faktura eller motsvarande handling utvisande vilket byggnadsarbete som utförts och utgiften för detta arbete, uppgift om utgiften för material och utrustning samt, om sökanden är innehavare av en privatbostadsrätt, intyg från föreningen eller bolaget som visar att han eller hon är medlem i föreningen eller delägare i bolaget och är innehavare av en privatbostadsrätt. Till ansökan skall även fogas *uppgift beträffande annat statligt stöd som beviljats under den närmast föregående treårsperioden för kontroll i enlighet med artikel 3.1 i kommissionens förordning (EG) nr 69/2001 av den 12 januari 2001 om tillämpningen av artiklarna 87 och 88 i EG-fördraget på stöd av mindre betydelse*.

Av ansökan skall framgå när betalningen skett.

11 §

Ansökan om skattereduktion skall ha kommit in till Skatteverket senast den 1 mars 2006.

Om en ansökan har kommit in *före* den 1 mars 2005 skall skattereduktionen tillgodoräknas vid debitering av skatt på grund av 2005 eller 2006 års taxering efter vad som anges i ansökan. Har ansökan kommit in senare tillgodoräknas skatte-

Om en ansökan har kommit in *senast* den 1 mars 2005 skall skattereduktionen tillgodoräknas vid debitering av skatt på grund av 2005 eller 2006 års taxering efter vad som anges i ansökan. Har ansökan kommit in senare tillgodoräknas skatte-

reduktionen vid debitering på grund av 2006 års taxering eller, om taxering inte sker detta år, 2007 års taxering.

reduktionen vid debitering på grund av 2006 års taxering eller, om taxering inte sker detta år, 2007 års taxering.

Skattetillägg, omprövning och överklagande

13 §

Bestämmelserna om skattetillägg i 15 kap. skattebetalningslagen (1997:483) gäller också i fråga om uppgifter som avses i denna lag.

Skatteverkets beslut enligt denna lag omprövas och överklagas enligt bestämmelserna i 21 och 22 kap. skattebetalningslagen.

Om Skatteverkets beslut behöver ändras till följd av ett annat beslut av Skatteverket eller förvaltningsdomstol som rör skattereduktion enligt denna lag, fastighetstaxering eller debitering av fastighetsskatt, får sådan ändring ske genom omprövning även efter utgången av tid som föreskrivs för omprövning i skattebetalningslagen men senast sex månader efter det beslut som föranleder ändringen.

14 §

[12 §] I fråga om skattereduktion enligt denna lag tillämpas vad som gäller om bestämmande och debitering av slutlig skatt enligt skattebetalningslagen (1997:483).

[13 §] Skattereduktion enligt denna lag skall räknas av mot kommunal och statlig inkomstskatt samt mot statlig fastighetsskatt.

Bestämmelser om att hänsyn skall tas till skattereduktion vid beslut om slutlig skatt finns i 11 kap. 9 § skattebetalningslagen (1997:483).

I fråga om skattereduktion enligt denna lag tillämpas vad som gäller om bestämmande och debitering av slutlig skatt enligt skattebetalningslagen (1997:483).

Skattereduktion enligt denna lag skall räknas av mot kommunal och statlig inkomstskatt samt mot statlig fastighetsskatt.

Bestämmelser om att hänsyn skall tas till skattereduktion vid beslut om slutlig skatt finns i 11 kap. 9 § skattebetalningslagen.

2. Förslag till lag om ändring i lagen (2003:1204) om skattereduktion för vissa miljöförbättrande installationer i småhus

Härigenom föreskrivs att 16 § och rubriken närmast före 16 § lagen (2003:1204) om skattereduktion för vissa miljöförbättrande installationer i småhus skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Utskottets förslag

Omprövning och överklagande

Skattetillägg, omprövning och överklagande

16 §

Bestämmelserna om skattetillägg i 15 kap. skattebetalningslagen (1997:483) gäller också i fråga om uppgifter som avses i denna lag.

Skatteverkets beslut enligt denna lag omprövas och överklagas enligt bestämmelserna i 21 och 22 kap. skattebetalningslagen (1997:483).

Skatteverkets beslut enligt denna lag omprövas och överklagas enligt bestämmelserna i 21 och 22 kap. skattebetalningslagen.

Om Skatteverkets beslut behöver ändras till följd av ett annat beslut av Skatteverket eller förvaltningsdomstol som rör skattereduktion enligt denna lag, fastighetstaxering eller debitering av fastighetsskatt, får sådan ändring ske genom omprövning även efter utgången av tid som föreskrivs för omprövning i skattebetalningslagen men senast sex månader efter det beslut som föranleder ändringen.

Denna lag träder i kraft den 1 november 2004.

BILAGA 4**Lagrådsyttrande som begärts av utskottet**

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2004-06-15

Närvarande: f.d. justitierådet Staffan Magnusson, f.d. regeringsrådet Leif Lindstam och justitierådet Nina Pripp.

Enligt protokoll vid sammanträde den 1 juni 2004 har riksdagens skatteutskott beslutat inhämta Lagrådets yttrande över lagförslagen i proposition 2003/04:163 Skattereduktion för utgifter för byggnadsarbete på bostadshus.

Förslagen har inför Lagrådet föredragits av departementssekreteraren Brita Löfgren Lewin, kanslichefen David Ask och föredraganden Ann Cathrine Bergman.

Förslagen föranleder följande yttrande av Lagrådet:

I propositionen föreslås en lag om skattereduktion för utgifter för byggnadsarbete på bostadshus, s.k. ROT-avdrag, och en följdändring i skattebetalningslagen med anledning av detta lagförslag.

En möjlighet till ROT-avdrag har tidigare funnits under begränsade perioder, se lagarna SFS 1993:672 och 1996:725. I allt väsentligt har det nu framlagda lagförslaget om skattereduktion sin motsvarighet i 1996 års lag som i sin tur hade 1993 års lag som förebild.

De föreliggande förslagen har utarbetats inom Finansdepartementet men har inte varit föremål för någon remissbehandling. Enligt vad som antecknats i lagrådsremissen har erfarenheter från tillämpningen av de båda tidigare lagarna om skattereduktion beaktats och synpunkter inhämtats under hand från Skatteverket. Det framgår dock inte av remissen vad de inhämtade erfarenheterna har gett vid handen eller vilka synpunkter som Skatteverket framfört.

Att någon remissbehandling inte föregått de nu framlagda lagförslagen är otillfredsställande, särskilt som inte heller något av de båda tidigare lagförslagen remissbehandlades.

Förslaget till lag om skattereduktion för utgifter för byggnadsarbete på bostadshus

Ett statligt stöd som ges genom en skattereduktion kan omfattas av EG-rättens statsstödsregler. De grundläggande bestämmelserna om statligt stöd finns i artiklarna 87 och 88 i EG-fördraget. Av artikel 87.1 framgår vilka kriterier som skall föreligga för att ett statligt stöd är att anse som oförenligt med den gemensamma marknaden. Kommissionen har i sin förordning (EG) nr 69/2001 av den 12 januari 2001 om tillämpning av artiklarna 87 och 88 i EG-fördraget på stöd av mindre betydelse (i det följande kallad EG-förordningen) meddelat föreskrifter om att ett sådant stöd under närma-

re angivna förutsättningar inte skall anses uppfylla samtliga kriterier i artikel 87.1 i fördraget. En stat som avser att vidta stödåtgärder av detta slag är därför undantagen från skyldigheten enligt artikel 88.3 att i förväg underätta kommissionen om sina planer. Det totala stöd av mindre betydelse som beviljas ett enskilt företag får inte överstiga 100 000 euro under någon treårsperiod.

EG-förordningen är som alla andra EG-förordningar direkt tillämplig i Sverige. I Sverige har föreskrifter i anslutning till EG-förordningens bestämmelser om stöd av mindre betydelse meddelats i 18–20 §§ i förordningen (1988:764) om statligt stöd till näringslivet.

Sverige har inte lämnat någon underrättelse till kommissionen om den nu föreslagna skattereduktionen. I propositionen har regeringen bedömt att stödet kan lämnas inom ramen för s.k. försumbart stöd, varmed torde åsyftas stöd enligt den nyssnämnda EG-förordningen, och uttalat att detta innebär att offentligt stöd till ett enskilt företag inte får uppgå till mer än sammanlagt 100 000 euro under en treårsperiod. Att detta tak finns för skattereduktionens storlek följer direkt av EG-förordningen. Av lagtexten framgår emellertid inte existensen av EG-förordningen eller att denna innehåller en beloppsgräns. Enligt Lagrådets mening bör en erinran om EG-förordningen tas in i den föreslagna lagen.

Lagförslaget innehåller flera bestämmelser som tillsammans syftar till att undvika att skattereduktion utgår för en viss åtgärd vid sidan av annat statligt stöd eller försäkringsersättning. I 2 § tredje stycket anges att i underlaget för skattereduktion inte räknas in utgifter för åtgärder för vilka försäkringsersättning lämnats eller för vilka statliga bidrag eller annat statligt stöd beviljats eller i fall där annan skattereduktion givits. I 6 § första stycket 7 anges att en ansökan om skattereduktion skall innehålla uppgift om huruvida sådant stöd etc. som anges i 2 § tredje stycket har beviljats. I 8 § föreskrivs att den som gjort en ansökan om skattereduktion skall anmäla till Skatteverket om sådant stöd etc. därefter har beviljats. Slutligen anges i 12 § att vad som gäller om bestämmande och debitering av slutlig skatt enligt skattebetalningslagen (1997:483) skall tillämpas i fråga om skattereduktion enligt den föreslagna lagen.

Som framgått av vad som tidigare anförts får enligt EG-förordningen statligt stöd av mindre betydelse till ett enskilt företag inte överstiga 100 000 euro under en treårsperiod. Det ankommer därför på Skatteverket att kontrollera att skattereduktion inte medges med sådant belopp att det tillsammans med annat stöd av mindre betydelse överstiger beloppsgränsen.

För att en sådan kontroll skall möjliggöras har i den föreslagna lagen (6 § tredje stycket) tagits in en bestämmelse om att underlag för kontroll av stöd enligt 19 § förordningen (1988:764) om statligt stöd till näringslivet skall fogas till en ansökan om skattereduktion. Enligt Lagrådets mening bör denna bestämmelse formuleras om, så att den anknyter till EG-förordningen. Det kan lämpligen föreskrivas att den som ansöker om skattereduktion skall,

i samband med ansökningen, lämna uppgift om annat stöd av det slag som avses i EG-förordningen och som sökanden har tagit emot under den närmast föregående treårsperioden.

Om det inte lämnas uppgift enligt 6 § första stycket 7 eller enligt 8 § om annat stöd etc., finns det risk för att Skatteverket inte beaktar detta stöd och att skattereduktion därför felaktigt utgår eller utgår med för högt belopp. En motsvarande risk finns, om uppgift inte lämnas till Skatteverket om redan erhållet stöd som avses i EG-förordningen, i fall då stödet tillsammans med skattereduktionen överstiger beloppsgränsen 100 000 euro. Av författningskommentaren till 12 § framgår att skattebetalningslagens regler om bl.a. omprövning avses vara tillämpliga i fråga om skattereduktion. Härav torde följande att det är möjligt för Skatteverket att genom omprövning ändra beslutet, då verket får reda på det rätta förhållandet. En sådan omprövning till nackdel för den som beviljats skattereduktion skall i normala fall enligt 21 kap. 9 § skattebetalningslagen göras senast under andra året efter utgången av det kalenderår under vilket beskattningsåret har gått ut. Bortsett från att det synes tveksamt hur tidsfristen skall beräknas när det är fråga om skattereduktion kan konstateras att denna tidsfrist inte stämmer överens med den treårsperiod till vilken beloppsgränsen för stöd av mindre betydelse är knuten. Omprövning efter utgången av tidsfristen förutsätter att de längre tidsfrister som anges i 21 kap. 9 § andra stycket (som gäller då skattedeklaration inte lämnats i rätt tid) eller 10 § (efterbeskattning) kan tillämpas. Huruvida detta är möjligt framstår inte som helt klart.

I övrigt har Lagrådet följande synpunkter.

4 §

Lagrådet förordar att paragrafen delas upp i två paragrafer, där de föreslagna första och andra styckena får bilda 4 § och övriga stycken 5 §. Hänvisningen i 4 § första stycket till avvikande bestämmelser i fjärde stycket får då ändras till en hänvisning till 5 § andra stycket och efterföljande paragrafer numreras om.

En erinran om beloppsgränsen i EG-förordningen kan tas in som ett tredje stycke i 4 §.

6 §

I paragrafen finns bestämmelser om vilka uppgifter en ansökan om skattereduktion skall innehålla. Enligt första stycket punkten 7 skall en ansökan innehålla uppgift om huruvida sådan skattereduktion som avses i 2 § tredje stycket har beviljats. I det stycket talas om "annan skattereduktion" som har getts. Med detta skall, enligt vad som upplysts under föredragningen i Lagrådet, förstås annan skattereduktion än sådan som har getts enligt den nu föreslagna lagen.

Lagrådet har inte någon uppgift om huruvida Skatteverket genom egna register (jfr artikel 3.2 i EG-förordningen) eller på annat sätt har möjlighet att självt lätt kontrollera om den som söker skattereduktion enligt den nu

föreslagna lagen tidigare har erhållit skattereduktion som skall beaktas. Om en sådan möjlighet finns, synes det inte finnas något behov av att kräva att sökanden skall lämna uppgift om detta i sin ansökan.

För att öka möjligheterna att komma till ett riktigt beslut i fråga om skattereduktion enligt den nu aktuella lagen kunde det enligt Lagrådets mening övervägas att i 6 § första stycket lägga till en skyldighet att i en ansökan om skattereduktion upplysa också om att en ansökan om annat statligt stöd har gjorts.

I tredje stycket sista meningen har tagits in en föreskrift om att det till en ansökan även skall fogas underlag för kontroll av stöd enligt 19 § förordningen om statligt stöd till näringslivet. Lagrådet har i det föregående föreslagit att denna bestämmelse formuleras om, så att den anknäver till EG-förordningen.

12 §

Vid en jämförelse mellan den nu föreslagna lagen och lagen 1996:725 i samma ämne kan konstateras att 1996 års lag innehöll förhållandevis utförliga bestämmelser om omprövning och överklagande (12 och 13 §§). I 12 § fanns bl.a. en bestämmelse som gav skattemyndigheten rätt att ompröva ett beslut, om någon ersättning eller något stöd som skulle påverka underlaget för skattereduktionen beviljats efter det att ansökan om skattereduktion gjorts. Sådan omprövning fick ske intill utgången av femte kalenderåret efter det år då beslut om skattereduktion meddelades.

Även om skattebetalningslagens bestämmelser om omprövning avses bli tillämpliga skulle enligt Lagrådets mening den oklarhet som Lagrådet tidigare påpekat minska och den föreslagna lagen vinna i tydlighet om den kompletterades med särskilda bestämmelser om omprövning och överklagande (jfr 12 och 13 §§ i 1996 års lag och 16 § i lagen 2003:1204 om skattereduktion för vissa miljöförbättrande installationer i småhus).

I författningskommentaren till 12 § i den föreslagna lagen anges bl.a. att bestämmelserna om skattetillägg och efterbeskattning kan bli aktuella och att paragrafen utformats med bl.a. lagen 2003:1204 som förebild. I författningskommentaren till 16 § i den sistnämnda lagen (prop. 2003/04:19 s. 66) uttalas att reglerna om efterbeskattning kan bli aktuella men att reglerna om skattetillägg inte är tillämpliga i dessa ärenden. Bestämmelserna i de två lagarna synes inte kunna motivera de olika ställningstagandena. Frågan bör uppmärksammas under fortsatta lagstiftningsarbetet.

Förslaget till lag om ändring i skattebetalningslagen

Lagrådet lämnar förslaget utan erinran.